

JANE AUSTEN

Το Αβαείο του Νορθάνγκερ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΝΤΟΓΛΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κανένas απ' όσους είχαν δει την Κάθριν Μόρλαντ παιδί δεν φανταζόταν ότι είχε γεννηθεί για ηρωίδα μυθιστορήματος. Η κοινωνική της θέση, ο χαρακτήρας του πατέρα και της μητέρας της, η εμφάνιση και η ιδιοσυγκρασία της δεν υποδήλωναν κάτι τέτοιο. Ο πατέρας της ήταν κληρικός, χωρίς να είναι ασήμαντος ή φτωχός, ένας ιδιαίτερα αξιοσεβαστος άνθρωπος, παρότι έφερε το όνομα Ριχάρδος – και ποτέ δεν υπήρξε ωραίος. Είχε αξιοσημείωτο εισόδημα, πέρα από δυο καλές προσόδους, και δεν είχε ποτέ τη συνήθεια να αμπαρώνει μέσα τις κόρες του. Η μητέρα της ήταν μια γυναίκα λογική, καλοσυνάτη και, το σημαντικότερο, με γερή κράση. Είχε αποκτήσει τρεις γιους πριν από την Κάθριν· και αντί να πεθάνει όταν την έφερε στον κόσμο, όπως ήταν αναμενόμενο, εκείνη επέζησε – επέζησε και έφερε στον κόσμο άλλα έξι παιδιά, τα είδε να μεγαλώνουν κοντά της και έχαιρε άκρας υγείας. Μια οικογένεια δέκα παιδιών θεωρείται μια ωραία οικογένεια, υπάρχει πάντα ικανός αριθμός από κεφάλια, χέρια και πόδια· όμως αυτό ήταν το μοναδικό στοιχείο που έδινε στους Μόρλαντ το δικαίωμα σε αυτόν τον χαρακτηρισμό (του ωραίου), καθώς ήταν σε γενικές γραμμές πολύ άχαροι, και η Κάθριν, για πολλά χρόνια της ζωής της, δεν αποτελούσε εξαίρεση. Είχε μια αδύνατη, αδέξια σιλουέτα, χλωμή και άχρωμη επιδερμίδα, μαύρα, ίσια και λιπαρά μαλλιά και πολύ έντονα χαρακτηριστικά

– αυτά ως προς την εμφάνισή της· όμως εξίσου ακατάλληλο για ηρωίδα ήταν και το πνεύμα της. Της άρεσαν όλα τα παιχνίδια των αγοριών, με ιδιαίτερη προτίμηση στο κρίκετ· τα προτιμούσε όχι μόνο από τις κούκλες αλλά και από τις πιο ηρωικές ενασχολήσεις των κοριτσιών, όπως η φροντίδα ενός μουσκαρδίνου, το τάισμα ενός καναρινιού, το πότισμα μιας τριανταφυλλιάς. Πράγματι δεν είχε καμία συμπάθεια στους κήπους· και αν ποτέ μάζευε λουλούδια, το έκανε κυρίως επειδή απολάμβανε τη σκανδαλιά – αυτό τουλάχιστον δήλωνε η προτίμηση της να μαζεύει τα λουλούδια που της είχαν απαγορεύσει να κόβει. Αυτή ήταν η προδιάθεσή της, όσο για τις ικανότητές της ήταν εξίσου ιδιόμορφες. Δεν ήταν σε θέση να μάθει ή να καταλάβει οτιδήποτε αν δεν της το είχαν διδάξει, αλλά, κάποιες φορές, ούτε και τότε, γιατί συχνά ήταν αφηρημένη και ενίοτε ανόητη. Η μητέρα της προσπαθούσε τρεις μήνες να της μάθει το ποίημα «Η προσευχή του ζητιάνου», αλλά τελικά η Σάλι, η μικρότερη αδελφή της, την έλεγε καλύτερα. Όχι πως η Κάθριν ήταν πάντοτε ανόητη, το αντίθετο, εφόσον τον μύθο «Ο λαγός και οι πολλοί φίλοι» τον είχε μάθει γρήγορα, όπως κάθε κορίτσι στην Αγγλία. Η μητέρα της ήθελε να διδαχτεί μουσική και η Κάθριν ήταν σίγουρη ότι θα της άρεσε, γιατί τρελαινόταν να πατάει τα πλήκτρα του παλιού κλειδοκύμβαλου. Κι έτσι, σε ηλικία οκτώ ετών ξεκίνησε μαθήματα. Για έναν χρόνο μόνο, έπειτα δεν άντεχε άλλο· και η κυρία Μόρλαντ, η οποία δεν επέμενε να καλλιεργηθούν οι κόρες της αν δεν είχαν την ικανότητα ή αν δεν τους άρεσε, της επέτρεψε να σταματήσει. Η μέρα που ο δάσκαλος μουσικής αποχώρησε ήταν μια από τις ευτυχέστερες της ζωής της Κάθριν. Η κλίση της στη ζωγραφική δεν ήταν σπουδαιότερη, παρότι όταν μπορούσε να πάρει από τη μητέρα της έναν φάκελο ή να περιμαζέψει κάποιο χαρτάκι, έκανε ό,τι μπορούσε, ζωγράφιζε σπίτια και δέντρα, κότες και κοτοπουλάκια, όλα πανομοιότυπα μεταξύ τους. Γραφή και αριθμητική της δίδασκε

ο πατέρας της, γαλλικά η μητέρα της: η επίδοσή της στα μαθήματα αυτά δεν ήταν σπουδαία και, όταν της δινόταν η ευκαιρία, τα απέφευγε. Τι περiéργο, ανεύθυνο, ανεπίδεκτο μαθήσεως πλάσμα! Όμως, παρά τις ενδείξεις ανευθυνότητας στα δέκα της χρόνια, δεν είχε κακή καρδιά ούτε κακό χαρακτήρα, σπάνια πείσμωνε, σπάνια μάλωνε, και ήταν πολύ γλυκιά με τα αδελφάκια της, με μόνη εξαίρεση μερικά διαλείμματα αυταρχισμού. Επιπλέον, ήταν θορυβώδης και ταραξίας, δεν άντεχε να κλείνεται στο σπίτι, όπως δεν άντεχε και την καθαριότητα, και αυτό που περισσότερο απ' όλα απολάμβανε ήταν να ροβολάει στη χλοερή πλαγιά στο πίσω μέρος του σπιτιού.

Αυτή ήταν η Κάθριν Μόρλαντ σε ηλικία δέκα ετών. Στα δεκαπέντε είχε βελτιωθεί εξωτερικά, άρχισε να καταρώνει τα μαλλιά της και να λαχταράει χοροεσπερίδες· η επιδερμίδα της βελτιώθηκε, τα χαρακτηριστικά της, με λίγο πάχος και χρώμα, απάλυναν, τα μάτια της απέκτησαν σπιρτάδα και η σιλουέτα της καμπύλες. Η συνήθειά της να λερώνεται αντικαταστάθηκε από την κλίση της προς τον καλλωπισμό, και μαζί με την καθαριότητα ήρθε και η κομψότητα. Τώρα είχε τη χαρά να ακούει κάποιες φορές τον πατέρα και τη μητέρα της να σχολιάζουν την πρόδοό της. «Η Κάθριν εξελίσσεται σε μια χαριτωμένη κοπέλα – είναι σχεδόν όμορφη σήμερα» ήταν τα λόγια που έπιανε πότε πότε το αυτί της. Πόση ευτυχία τής χάριζαν αυτά τα λόγια! Ο χαρακτηρισμός «*σχεδόν* όμορφη» είναι ένα επίτευγμα το οποίο μπορεί να δώσει πολύ μεγαλύτερη χαρά σε ένα κορίτσι που τα πρώτα δεκαπέντε χρόνια της ζωής του υπήρξε σχεδόν άχαρο παρά σε ένα κορίτσι που ήταν ωραίο από γεννησιμιού του.

Η κυρία Μόρλαντ ήταν πολύ καλή γυναίκα και ήθελε το καλύτερο για τα παιδιά της, αλλά ήταν τόσο απασχολημένη με τις γέννες και με τα μικρά, που οι μεγαλύτερες κόρες της αναπόφευκτα αφέθηκαν στην τύχη τους. Δεν ήταν περίεργο που η Κάθριν, η οποία εκ φύσεως δεν

είχε τίποτα από μυθιστορηματική ηρωίδα, στα δεκατέσσερά της προτιμούσε το κρίκειτ, το μπίτζμπολ, την ιππασία και τις βόλτες στην εξοχή παρά τα βιβλία – ή τουλάχιστον τα επιμορφωτικά, εφόσον δεν είχε καμία αντίρρηση για όσα δεν περιείχαν καμία χρήσιμη πληροφορία, όσα περιείχαν απλώς ιστορίες και τίποτα το βαθυστόχαστο. Αλλά από τα δεκαπέντε μέχρι τα δεκαεπτά εκπαιδευόταν για ηρωίδα: διάβαζε όλα όσα έπρεπε να διαβάσουν οι ηρωίδες, ώστε να τροφοδοτήσουν τη μνήμη τους με τα αποφθέγματα εκείνα που είναι εύχρηστα και καθηπουχαστικά για τις περιπέτειες ενός ταραχώδους βίου.

Από τον Πόουπ έμαθε να επικρίνει εκείνους που
«περιφέρουν παντού μια παρωδία της θλίψης».

Από τον Γκρέι ότι

«Πολλά άνθη γεννιούνται κι ανθίζουν στην αφάνεια και
Σπαταλούν το άρωμά τους στον αέρα της ερήμου».

Από τον Τόμσον ότι

«Είναι απολαυστική ενασχόληση

Να μαθαίνεις σε μια φρέσκια ιδέα να βλασταίνει».

Και από τον Σαίξπηρ άντλησε πληθώρα πληροφοριών, ανάμεσα στις οποίες ότι

«Το τίποτα ανάλαφρο σαν τον αέρα

Είναι για τον ζηλιάρη αποδείξεις αδιάσειστες

Σαν ιερών κειμένων μαρτυρίες».

Ότι

«Το δύστυχο σκαθάρι που πατάμε

Στενάζει από πόνο δυνατό

Όσο ένας γίγαντας που ξεψυχά».

Και ότι μια νεαρή ερωτευμένη μοιάζει πάντα με

Άγαλμα της Υπομονής
Χαμογελάει στη Θλίψη».

Μέχρι εδώ η πρόοδός της ήταν ικανοποιητική – και, μάλιστα, σε κάποια άλλα σημεία τα πήγαινε εξαιρετικά καλά, αφού ενώ η ίδια δεν μπορούσε να γράψει σονέτα, κατάφερνε να τα διαβάξει· και ενώ επ’ ουδενί δεν θα κατάφερνε να φέρει σε έκσταση μια συντροφιά παίζοντας στο πιάνο κάποια δική της σύνθεση, μπορούσε να ακούει χωρίς ιδιαίτερη κόπωση τους άλλους να παίζουν. Η μεγαλύτερη αδυναμία της ήταν στο σχέδιο, ιδέα δεν είχε από ζωγραφική – δεν μπορούσε καν να σκισάρει το προφίλ του αγαπημένου της και να διατρέξει τον κίνδυνο να την πιάσουν στα πράσα καθώς θα το σχεδίαζε. Απ’ αυτή την άποψη, υπήρχε μεγάλη απόσταση από την αίγλη μιας αληθινής ηρωίδας. Επιπλέον, δεν είχε συνειδητοποιήσει την έλλειψή της, καθώς δεν είχε αγαπημένο για να κάνει το σκίτσο του. Είχε φτάσει δεκαεπτά χρόνων και δεν είχε συναντήσει κάποιον συμπαθητικό νεαρό που θα μπορούσε να τη συγκινήσει, ενώ η ίδια δεν είχε εμπνεύσει αληθινό πάθος και δεν είχε προκαλέσει ακόμη θαυμασμό, πέρα από χλιαρό και πολύ προσωρινό. Πραγματικά περίεργο! Αλλά όλα τα περίεργα εξηγούνται, αν ερευνήσει κανείς σχολαστικά την αιτία τους. Δεν υπήρχε ούτε ένας λόρδος στην περιοχή, όχι, κανείς, ούτε καν ένας βαρονέτος. Δεν υπήρχε ούτε μία οικογένεια ανάμεσα στις γνωριμίες της που να είχε περιμαζέψει και μεγαλώσει κάποιο αγοράκι που βρέθηκε στην πόρτα τους – ούτε ένας νεαρός αγνώστου καταγωγής. Ο πατέρας της δεν είχε κάποιον κηδεμονευόμενο και ο διοικητής της ενορίας δεν είχε παιδιά.

Αλλά όταν μια νεαρή προορίζεται για ηρωίδα, το εμπόδιο των σαράντα μόνο παρακείμενων οικογενειών δεν θα τη σταματήσει.

Πρέπει να συμβεί –και θα συμβεί– κάτι που θα φέρει τον ήρωα στον δρόμο της.

Ο κύριος Άλεν, ο οποίος κατείχε τις περισσότερες εκτάσεις γύρω από το Φούλερτον, το χωριό της κομπετίας του Γουίλτσιρ όπου κατοικούσαν οι Μόρλαντ, πήρε εντολή από τον γιατρό να πάει στο Μπαθ για τη θεραπεία της ποδάγρας του. Και η σύζυγός του, μια καλόκαρδη γυναίκα που συμπαθούσε τη δεσποινίδα Μόρλαντ και που πιθανότατα ήξερε ότι όταν η περιπέτεια δεν έρχεται να συναντήσει μια κοπέλα στο χωριό της, τότε πρέπει εκείνη να την αναζητήσει κάπου αλλού, την προσκάλεσε να πάει μαζί τους. Ο κύριος και η κυρία Μόρλαντ έδωσαν πρόθυμα τη συγκατάθεσή τους και η Κάθριν δέχτηκε με μεγάλη χαρά.

Το Αβαείο του Νορθάνγκερ

Η νεαρή, καλόκαρδη και αφελής Κάθριν Μόρλαντ, γεμάτη προσδοκίες και νεανικές φαντασιώσεις, βιώνει για πρώτη φορά τις χαρές της κοσμικής κοινωνίας. Είναι κατενθουσιασμένη με τις νέες γνωριμίες της: τη φιλάρεσκη Ιζαμπέλα, που μοιράζεται μαζί της την ίδια αγάπη για τη γοτθική μυθοπλασία, και τα εκλεπτυσμένα αδέλφια Χένρι και Έλενορ Τίλνι, που την προσκαλούν στο μυστηριώδες σπίτι του πατέρα τους, το Αβαείο του Νορθάνγκερ. Εκεί, επηρεασμένη από τα μυθιστορήματα μυστηρίου και τις γοτθικές ιστορίες τρόμου, θα ανακαλύψει σταδιακά τη διαφορά ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα.

Η Jane Austen είναι μια από τις πιο σημαντικές και δημοφιλείς μυθιστοριογράφους της αγγλικής λογοτεχνίας, ενώ οι ήρωές της παραμένουν διαχρονικοί και επίκαιροι 250 χρόνια από τη γέννησή της. Στο πιο νεανικό και αισιόδοξο από τα έργα της, Το Αβαείο του Νορθάνγκερ –το οποίο δημοσιεύτηκε μετά τον θάνατό της το 1817–, αποδεικνύει τη δεξιότητά της στη λογοτεχνία των ηθών και την ικανότητά της να μιλά για την ανθρώπινη φύση και την αγωνία του νεανικού έρωτα με ειλικρίνεια, χιούμορ και διαχρονικότητα. Πρόκειται για ένα έργο που συνδυάζει την κανονικότητα με τη φρεσκάδα της νεότητας, την κοινωνική παρατήρηση με τη σάτιρα του λογοτεχνικού ρομαντισμού, αποτελώντας ένα από τα πιο ευχάριστα και ανατρεπτικά μυθιστορήματά της.

